

Szczupak, Mariusz

W Węgrowie

Szkice Podlaskie 5, 154-155

1996

Artykuł został zdigitalizowany i opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych oraz w kolekcji mazowieckich czasopism regionalnych mazowsze.hist.pl.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

MARIUSZ SZCZUPAK

W Węgrowie

17 lutego 1995 r. odbyła się w Węgrowie sesja popularnonaukowa „Podlasie podczas powstania styczniowego”. Jej organizatorem było Koło Młodych Miłośników Historii, działające przy Liceum Ogólnokształcącym im. A. Mickiewicza w Węgrowie. Udział w sesji wzięli m.in. prof. Bronisław Góra z Wojskowego Instytutu Historycznego i Włodzimierz Chybowski — doradca metodyczny siedleckiego kuratorium, młodzież tutejszego liceum, a także uczniowie Salezjańskiego Liceum Ogólnokształcącego w Sokołowie Podlaskim i Technikum Mechanicznego w Węgrowie.

Rozpoczynając obrady, uczestnicy złożyli kwiaty i zapalili symboliczne znicze przy kamieniu upamiętniającym poległych podczas bitwy węgrowskiej. W przygotowanej części artystycznej przedstawione zostały utwory polskich pisarzy i poetów poświęcone problematyce powstania. W związku z miejscem sesji szczególną wymowę miały wiersze „Polskie Termopile” Marii Konopnickiej i „Vanitas” Cypriana Kamila Norwida.

Referat zatytułowany „Aspekty militarne powstania styczniowego na Podlasiu” wygłosił prof. B. Góra. Pierwszą grupą poruszonych zagadnień były przygotowania militarne, uzbrojenie i liczebność powstańców. Następnie referent omówił bitwy i potyczki stoczone na Podlasiu w okresie powstania. Konkluzją tej części wystąpienia było wskazanie na fakt, iż na Podlasiu stoczono prawie 1/3 wszystkich bitew powstania. Świadczy to o dużej roli i zaangażowaniu tego terenu w działania zbrojne powstania. Na zakończenie swojego wystąpienia profesor Góra przedstawił kilka refleksji na temat szans powstania. Podkreślił szczególnie postawę „białych”, których działania hamowały rozwój akcji powstańczej.

Następnie głos zabrali Marta Jaszczur i Robert Żak, uczniowie Technikum Mechanicznego, którzy przedstawili referat „Geograficzno-militarne warunki Podlasia jako terenu przyszłego powstania”. Referenci scharakteryzowali województwo pod względem gęstości zaludnienia, zalesienia i szlaków komunikacyjnych.

Monika Łojek i Magdalena Kulik, uczennice węgrowskiego liceum, przybliżyły uczestnikom sesji bitwę, jaka rozegrała się 3 lutego 1863 r. w okolicach miasta. M. Kulik w pierwszej części referatu scharakteryzowała przygotowania powstańcze na ziemi węgrowskiej. W okresie przedpowstaniowym w mieście odbyły się liczne demonstracje patriotyczne. Symbolem walki o niepodległość był w tym czasie sztandar z kościoła oo. reformatów.

Szczegółowego omówienia przebiegu bitwy węgrowskiej dokonała M. Łojek. Po zacięłym boju na rogatkach miasta powstańcy pod dowództwem Matlińskiego wycofali się w kierunku Sokołowa, nie tracąc zdolności bojowej. Fakt ten miał duże znaczenie dla dalszych losów powstania, gdyż pokazał zdolność partyzantki do walki z regularną armią carską.

Anna Maleszewska i Bożena Gontarz z Salezjańskiego LO przedstawiły referat zatytułowany „Dowódcy powstania styczniowego na Podlasiu”. Życiem i działalnością ks. Brzóska zajęła się B. Gontarz. Referentka szczególną uwagę zwróciła na działania oddziału dowodzonego przez bohaterskiego księdza. Natomiast A. Maleszewska przedstawiła postacie innych dowódców powstania walczących na Podlasiu.

Na zakończenie sesji głos zabrał W. Chybowski podkreślając dobre przygotowanie referatów przez uczniów. Zaznaczył także wagę historii regionalnej w procesie nauczania przedmiotu w szkole ponadpodstawowej. Znajomość historii najbliższej okolicy jest podstawą budowania „małej ojczyzny” dla młodego pokolenia i dlatego, zdaniem doradcy, należy kontynuować takie spotkania jak obecne. Obiecał również pomoc Wojewódzkiego Ośrodka Metodycznego w organizacji następnych imprez.

Również przy pomocy WOM plon obecnej sesji ukaze się w postaci zwarte go wydawnictwa przed rozpoczęciem nowego roku szkolnego jako pomoc dydaktyczna dla uczniów i nauczycieli.